प्राङ्गः सुगन्धः सुमनोऽन्वितः। भुक्तवृष्यः सुवसनः सुवेशः समलङ्कृतः। ताम्बूलवदनः पत्न्यामनुरक्तोऽधिकस्वरः। पुत्रार्थी पुरुषो नारीमुपेयाच्छयने शुभे। अत्याशितोऽधृतिः क्षुद्वान् सव्यथाङ्गः पिपासितः। बालो वृद्धोऽन्यवेगार्त्तस्त्यजेद्रोगी च मैथुनम्। रोगी मैथुनसंवर्द्धनीयरोगयुक्तः। भार्य्यां रूपगुणोपेतां तुल्यशीलां कुलोद्भवाम्। अभिकामोऽभिकामान्तु हृष्टो हृष्टामलङ्कृताम्। सेवेत प्रमदां युक्त्या वाजीकरणबृंहितः। रजस्वलामकामाञ्च मलिनामप्रियान्तथा। वर्णवृद्धां वयोवृद्धां तथा व्याधिप्रपीडिताम्। हीनाङ्गीं गर्भिणीं द्वेष्यां योनिरोगसमन्विताम्। सगोत्राङ्गुरुपत्नीञ्च तथा प्रव्रजितामपि। नाभिगच्छेत् पुमान्नारीं भूरिवैगुण्यशङ्कया। रजस्वलाङ्गतवतो नरस्यासंयतात्मनः, दृष्ट्यायुस्तेजसां हानिरधर्मश्च ततो भवेत्। लिङ्गिनीं गुरुपत्नीञ्च सगोत्रामथ पर्व्वसु। वृद्धाञ्च सन्ध्ययोश्चापि गच्छतो जीवनक्षयः। लिङ्गिनीं प्रव्रजिताम्। गर्भिण्यां गर्भपीड़ा स्याद्व्याधितायां बलक्षयः। हीनाङ्गीं मलिनां द्वेष्यां क्षामाम्बन्ध्यामसंवृते। देशेऽभिगच्छतो रेतः क्षीणं म्लानं मनो भवेत्। गर्भिणीं गर्भवासदिवसात् द्वितीये मासि, गर्भस्थितेरनिश्चये यथोक्तनक्षत्रादिलाभाभावे वा तृतीये मासि पुंसवने कृते नाभिगच्छेत्। यतः पुंसवनानन्तरमाह व्यासः "ततस्त्यजेन्नदीतीरं देवखातोदकं तथा। भर्त्तुः शय्यां मृतापत्यां तथैवामिषभोजनम्"। अन्यच्च "आमिषस्याशनं यत्नात्प्रमदा परिवर्ज्जयेत्। देवारामनदीयानं प्रयोगं पुरुषस्य चेति"। क्षुधितः क्षुब्धचित्तश्च मध्याह्ने तृषितोऽबलः। स्थितस्य हानिं शुक्रस्य वायोः कोपञ्च विन्दति। व्याधितस्य रुजा प्लीहा मूर्च्छा मृत्युश्च जायते। प्रत्यूषे चार्द्धरात्रे च वातपित्ते प्रकुप्यतः। तिर्य्यग्योनावयोनौ वा दुष्टयोनौ तथैव च। उपदंशस्तथा वायोः कोपः शुक्रसुखक्षयः। उच्चारिते मूत्रिते च रेतसश्च विधारणे। उत्ताने च भवेत् शीघ्रं शुक्राश्मर्य्यास्तु सम्भवः। सर्व्वमेतत्त्यजेत्तस्माद्यतो लोकद्वयाऽहितम्। शुक्रन्तूपस्थितम्मोहान्न सन्धार्य्यं कदाचन। स्नानं सशर्करं क्षीरं भक्ष्यमैक्षवसंयुतम्। वातोमांसरसः स्वप्नो सुरतान्ते हिता अमी। शूलकासज्वरश्वासकार्श्यपाण्ड्वामयक्षयाः। अतिव्यवायाज्जायन्ते रोगाश्चाक्षेपकादयः"।

कामिनीश पु० कामिन्याः कामिनीप्रियाञ्जनस्य इमसत्साधनत्वात्। शोभाञ्जनवृक्षे शब्दच०। तस्य कामिनीप्रियाञ्जनहेतुत्वात् तथात्वम्।

कामीन पु० काममनुगच्छति ख। १रामपूगे त्रिका०। कामानुगते त्रि०। कामील इति त्रिका०पाठान्तरं पृषो०। रामपूगे।

कामुक त्रि० कमः उकञ्। १अशोकवृक्षे २माधवीलतायाम् मेदि०। ३चटके पुंस्त्री राजनि०। मैथुनेच्छावति त्रि० अम०। स्त्रियां ङीप्। इच्छामात्रयुक्ते त्रि० अम० तत्र स्त्रियां न ङीप् किन्तु टाप् इति भेदः "बोधयित्वा शुभैर्वाक्यैः कामिनीमिव कामुकः" रामा०।

कामुककान्ता स्त्री ६त०। माधवीलतायाम् राजनि०।

कामुकायन पु० स्त्री कामुकस्यापत्यं नड़ादि० फक्। कामुकापत्ये स्त्रियां ङीप्।

कामेश्वर पु० कामानामीश्वरः। १परमेश्वरे २भैरवीभेदे स्त्री "कामेश्वरी च रुद्रार्णा पूर्व्वसिंहासने स्थिता" तन्त्रसा० कामाख्यापञ्चमूर्त्त्यन्तर्गते ३ मूर्त्तिभेदे च स्त्री "देव्याश्चापि नरश्रेष्ठ! पञ्च रूपाणि भैरव!। शृणु वेताल! गुह्यानि देवैरपि सदैव हि। कामाख्या १त्रिपुरा २चैव तथा कामेश्वरी ३ शिवा ४। सारदा ५ ऽथ महोत्साहा कामरूपगुणैर्युता" कालिका पु० ६१अ०।

कामोदक न० कामेन स्वेच्छता प्रेतोद्देशेन दीयमानम् उदकम्। मृतोद्देशेन स्वेच्छया दीयमाने उदके। स्वेच्छया तद्दानञ्च प्रेतविशेषायैव यथाह मनुः "नाद्विवर्षस्य कर्त्तव्या बान्धवैरुदकक्रिया। जातदन्तस्य वा कुर्य्युर्नाम्नि वाऽपि कृते सति" अत्र वाशब्देन इच्छया तद्दानम्। व्यक्तमाह लौगाक्षिः "तूष्णीमेवोदकं कार्य्यं तूष्णीं संस्कारमेव च। सर्व्वेषां कृतचूड़ानामन्यत्रापीच्छया द्वयम्" चौलकर्मानन्तरकाले नियमेनाग्न्युदकं कार्य्यम् अन्यत्रापि नामकरणादूर्द्ध्वमकृतचूडेऽपि इच्छया प्रेताभ्युदयकामनया द्वयमग्न्युदकदानाख्यं तूष्णीं कार्य्यं न नियमेनेति विकल्पः" मिता०

कामोदा स्त्री कुत्सितो मोदो यस्याः। रागिणीभेदे हला०।

काम्पिल्य पु० १देशभेदे शब्दरत्ना० २पुरभेदे च। "माकन्दीमथ गङ्गायास्तीरे जनपदायुताम्। सोऽध्यवात्सीत् दीनमनाः काम्पिल्यञ्च पुरोत्तमम्"। दक्षिणांश्चापि पाञ्चालान् यावत् चर्म्मण्वतीं नदीम्। द्रोणेन चैवं द्रुपदः परिभूयाऽथ पालितः" भा०आ० १८०। "काम्पिल्ये ब्रह्मदत्तस्य त्वन्तःपुरनिवासिनी" भा० शा० १३९ अ०। तत्र जातादि "धन्वयोपधाद्वुञ्" पा० वुञ्। काम्पिल्यक